

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 24 cor. (14 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 12 cor. (7 Lei)
Un număr 40 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii“ în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj
(Județul Alba-de-jos.)

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

INVIEREA CEA MARE.

Iată cele mai frumoase Paști, pe cari le-a avut Poporul românesc din Ardeal și Ungaria de-o mie de ani! O adevărată sărbătoare pentru toată suflarea românească și, mai ales, pentru noi cei de dincoace de Carpați.

Până aci, pentru noi praznicul nu erau zile de adevărată bucurie și veselie, pentru că nici odată omul, care e în temniță nu se simțeste mai rău de cât în zile de sărbătoare. Se simțeste rău, pentru că atunci se gândește cu inima plină de durere și amărăciune, la libertatea, pe care o au cei de afară, la petrecerile lor și la bucuriile lor, și-și vede mai neagră starea în închisoarea, în care se află el.

Intr'un fel de temniță aflam și noi până acum, într'o temniță mai cumplită decât aceea a hoților și ucigașilor. Eră mai cumplită, pentru că dușmanii ne țineau într'o robie sufletească, care e cu mult mai grea, decât robia trupească a inchișorilor. Temnița de rând te lipsește de libertatea de-a merge unde vrei și când vrei, și de-a te ocupa cu ce vrei, dar îți lasă gândul și sufletul slobod. Dușmanii noștri însă voiau să ne fure sufletul și gândul, cea mai scumpă comoară pe care a dat-o Dumnezeu oamenilor. Dumnezeu ne-a dat suflet românesc și inimă românească și graiu românesc, și

ei voiau să se ridice împotriva lui Dumnezeu și să ne deie ei alt suflet și altă inimă și alt graiu, și de aceea ne opreau să vorbim românește, să scriem românește și să simțim românește. De aceea ne luau școlile, ne opriau gazetele, ne prigoneau bisericile și ne batjocoreau legea.

Vă puteți Voi închipui, frați Români, cu mintea voastră dreaptă românească, o temniță mai grea de cât asta? Să nu-ți fie ție iertat să vorbești în limba ta, a te ruga lui Dumnezeu în graiul moșilor și strămoșilor tăi, a ceti gazete și cărți scrise după priceperea ta, de învățați români ca și tine? Asta nu-i temniță, ci adevărat mormânt. Și acum iată, că lui Dumnezeu i-s'a făcut milă de noi și de suferințele și durerile noastre, și ne-a scos pe noi din ghiarele vrășmașilor noștri și ne-a ridicat din mormântul, în care zăceam. Am înviat și noi din morți, și de aceea praznicul Invierii Domnului e și praznicul invierii noastre. Și bucuria noastră trebuie să fie mai mare, și mai deplină, decât oricând altădată.

Noi însă nu trebuie și nu-i iertat să ne îndestulim numai cu bucuria invierii. Noi vrem să și trăim, și mai ales vrem să trăim acum, când suntem toți strânși laolaltă într'o țară mare și frumoasă și bogată, românească, și sub rege

românesc. Dacă ne-a fost dragă viața când eram robii altora, trebuie să ne fie de sute de ori mai dragă acum, când numai suntem robii nimănui. Dar nu orice viață e viață, și nu orice traiu e traiu. Este viață ticăloșită și păcătoasă, care-i mai rea decât moartea, și este viață bună, rodnică și bogată, care-i o adevărată binecuvântare a Ceriului. Și noi viața de asta vrem să trăim. Noi nu vrem să fim de râsul lumii și de batjocura celorlalte nații, ci vrem să fim un neam de frunte între neamurile pământului.

Toată lumea să uită acum la noi și așteaptă să vadă cine suntem, să vadă, că oare suntem noi un popor de ispravă sau suntem un popor netrebnic și o pacoste și pentru noi și pentru alții. De aceea, Fraților, trebuie să fim cu cea mai mare băgare de seamă la toate faptele noastre. Să nu facem nimic ce ne-ar înfățișa înaintea străinilor, ca pe un popor ticălos și fără simțire. Dușmanii stau la pândă, și orice faptă rea a noastră o vestesc în toată lumea, ca să-și bată joc de noi și să dovedească, că nu suntem vrednici de libertate și că noi numai atunci suntem oameni de ispravă, când suntem în jugul altora.

Să arătăm lumii prin hărnicia noastră și prin cumintenia noastră și prin

simțul nostru de rânduială, că popor ca noi nu mai este și că e o mare cinste a fi născut român. Și când vezi, că vecinul tău sau fratele tău sau un neam de-al tău se pregătește să săvârșească o faptă rea, nu-l lăsa. Nu-l lăsa, pentru că nu se face de răs numai pe sine, ci ne face de răs pe toți, ne face de răs nația întreagă.

Cu aceste gânduri de dragoste creștinească și românească, Vă zicem din toată inima:

Hristos a înviat!

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ.

Un an dela Unirea Basarabiei.

În 27 Martie vechiu (9 Aprilie nou) s'a implinit anul, de când s'a unit Basarabia cu Țara mamă. Această zi a fost sărbătorită cu multă strălucire atât în București cât și la Chișineu, capitala Basarabiei.

Unirea s'a făcut în celea mai grele zile pentru România-Mamă. Țara Rușilor se prăbușise. În prăbușirea ei a tras atunci la marginea prăpastiei și pe România, care se încrezuse în făgăduielile mincinoase de la Petrograd. Soldații ruși, cari ar fi avut datoria să sprijinească vitejia Românilor în potruiva Bulgarilor și a Nemților, într'o bună dimineață s'au cărâbănit cu toții către casă, umblând nu se ajute pe

Români, ci să-i ulcioască și pe ei cu veninul neorându-ielii și a bolșevismului. Tot atunci a căzut și pacea dela București, prin care se părea că România va fi zdrobită cu totul. Dar nu s'a întâmplat după voia dușmanilor neamului românesc. Armata română a rămas neclintită în răbdarea și vitejia sa. Și răsplata lui Dumnezeu n'a întârziat.

Glasul sângelui românesc din Basarabia a vorbit. Sfatul Țării din Chișineu, însușit de apostolii românismului și de amintirile vechilor legături de frăție de sânge, a grăit răsădit și limpede: în ziua de 27 Martie 1918 a hotărât, ca Basarabia, scăpată de jugul rusesc, se întoarce cu nespuse bucurie în brațele mamei sale, a României, cu care se unește pe vecii vecilor!

Curând după această dată armata română, care a oprit puvoii nemțesc la Mărăști Oituz și Mărășești, a intrat cu triumf în vechea moștenire a Voevozilor Moldovei.

Luminată zi în istoria Neamului nostru! Prin această zi s'a făcut începutul întregirii României. Căci, precum știm, mai târziu, în acelaș an, s'a unit Bucovina,

și, la 1 Dec. n. 1918, prin adunarea dela Alba-Iulia ne-am unit noi, Ardealul, Bănatul și părțile Ungurene.

Binecuvântată fie amintirea zilei de 27 Martie!

*

O nouă chemare la arme.

În cursul acestei săptămâni s'a vestit o nouă chemare la arme. Președintele Consiliului nostru Dirigent, dl Iuliu Maniu, publică un nou »Ordin de chemare«, care e în strânsă legătură cu cel de mai înainte. Atunci se spune, că sunt chemate la oaste 12 contingente (vârste), dintre cari se alegeau pentru plecare numai trei. Acum, din celea 12 numite atunci, se mai cheamă încă trei și anume: anii 1893, 1892 și 1891.

Intrarea se face în orașele și după rânduiala de mai înainte, cum se arată amănunțit în hârtiile dela primării (cancelariile satelor). Toate îndrumările de atunci rămân în putere și acum, adică celea ce se țin de îmbrăcămintea recruților și de lucruri de ale hranei.

Plecările se fac între zilele 15 și 19 Aprilie, după plase (cercuri) și după orașe.

Paștile de-acum.

Veniți frați Români, să prăznuim paștile bucuriei, *paștile cele mari* și sfinte, cari ni-le-a rânduit Dumnezeu în zilele aceste. Veniți iubitorilor de praznic, să ne bucurăm Domnului și să preamărim pe cel ce a biruit moartea și cu mărire și cu cinste multă a înviat din mormânt. Noaptea a trecut: veniți să vedem Soarele dreptății, tuturor vieată răsărind!

A fost o noapte lungă, de o mie douăzeci și doi de ani, o noapte întunecată, o noapte de patimi, de dureri. Noaptea a trecut, oricât de lungă a fost, întunerecul s'a împrăștiat, ori cât de gros a fost: priviți acum soarele ce răsare și încălziți-vă la căldura razelor lui!

Am prăznuit noi și până acum paștile. Am îmbrăcat noi și până acum în tot anul haine de sărbătoare, pentru bucuria învierii lui Hristos. Am cântat și până acum cântecele de bucurie pentru învierea celui ce Fiu al lui Dumnezeu fiind s'a făcut om și a pățimit și a murit pentru noi. Am uitat și până acum în tot anul năcazurile cele

de multe feluri, durerile cele amare ale inimilor noastre, pentru dumnezeiasca lui înviere. Căci El a înviat cu adevărat și prin învierea lui și-a dovedit adevărul Cuvintelor ce le-a grăit în lume. Zădarnic dușmanii adevărului au căutat să-l nimicească, zădarnic l-au răstignit și l-au îngropat, — El a călcat moartea și a înviat a treia zi. Au pecetluit piatra de-a supra mormântului? Pecetea s'au rupt! Au pus ostași de pază în preajma mormântului? Ostașii au amorțit și El cu a Lui dumnezeiască putere a înviat!

A înviat și cu învierea Lui a umplut de bucurie pe toți aceia cari l-au primit pe dânsul și au crezut într'însul. A înviat și s'a arătat multora. Pe muierile cari au venit de dimineață la mormânt, cari plângeau pentru moartea lui, le-a întimpinat și le-a zis: Bucurați-vă! Nu mai plângeți, ați plâns destul! Credința voastră n'a fost zădarnică, nădejdea voastră n'a fost fără temei, iubirea voastră n'a fost de pe acest pământ: Bucurați-vă! Apostolilor cari se încuiaseră de frica jido-

Cântecul Prințului *)

Sus la Târgul Neamțului
E cuibul vulturului
Și 'năuntrul Târgului
Sunt puli vulturului.
Prințul Carol ce faceă?
Vânători-i comandă.
Și din gură le ziceă:
— Camarazi, iubii mei,
V'a-ți luptat ca niște lei.
Și de-al vostru falnic nume
Vi-se duse vestea 'n lume.
La mulți ani voi să trăiți,
Și țară să v-o iubiți
Și în pace și 'n războiu,
Cum vă iubesc eu pe voi.

*) În ziarul «Patria», gingașul scriitor I. U. SORICU, publică mai multe versuri, adunate dela soldații României-mame, în cari e cântat Alteța Sa Prințul Carol, marele nostru oaspe din săptămâna trecută. Dăm și noi mai la deal câteva din acestea versuri, în cari e talmăcită dragostea, pe care o au soldații față de bravul lor tovarăș de arme.

Colo sus la Răchitaș
A dat Neamțul peste naș,
Că-l botează frumuseț
Voinicii dela Muscel
Și mi-l botează cu sânge,
De se vaetă și plânge.
— Cine 'n carte îi cetea?
— Colonel, când comandă,
Prințul, când la noi venea.
— De cântat cine-i cântă?
— Pușca și mitraliera.
— Cine mi-l cădelnița?
— Granatele când pocnea,
— Și cine mi-l înfășă?
— Pământul și țărâna.

Cine nu-i viteaz ca noi,
Să nu plece în războiu
Tot fi-am spus, neamțule, spus,
Că viteji ca Românii nu-s
Că ei au în fruntea lor
Rege viteaz și cu dor
Și Regină iubitoare
Ce-i întreabă unde-i doare
Și le șterge lacrimile,
Le-alină durerile.
Și mai au cu ei sub steag
Au un Prinț viteaz și drag
Care, când ne comandă
Moarte prin dușmani faceă.

Bucurie de Paști.

De când se pornise războiul în 1914 și Ion Crăciun a plecat cu cei mulți la chemarea cea dintâiu — Simina n'a mai avut o zi de bucurie. Trăise abia o jumătate de an cu Ion, și, dela mobilizare, de când s'au despărțit, a îmbrăcat năframa neagră, și nu i-s'au mai svântat ochii săptămâni de-arândul.

Zilele se strecurau încet una după alta. Gazetele aduceau vești din războiu, și lumea, adunată în sărbători după slujbă în vatra satului, asculta uimită ca povești din altă lume — lucrurile pe cari le cetia din gazetă cantorul Nicolae Teposu. Bătrânii scuturau din plete, gândindu-se cu înfiorare la atâta prăpăd, iar femeile ștergeau cu colțul năfrămii ochii umeziți de îndulogare. Alături, băiețași abia de o schioapă scăpărau din piciorușe, frământând pământul în jocuri copilărești.

Treceă zi după zi, și nici nădejde de pace. Focul se încingea tot mai mult.

În fiecare zi femeii îngându-

rate vegheau în colțul ulițelor să zărească venind poștarul, să le aducă vre-o scrisoare de pe front. Simina așteptă înzădar să-i vină vre-o scrisoare.

Trecuseră zece luni, acuși se apropiă anul de când plecase Ion și nu-i mai scria nimic, parcă l-ar fi înghițit pământul... De când nu mai știa nimic de el și nu-i mai venia nici o știre, Simina slăbiă zi de zi din puteri, și cei doi trandafiri din obraji cari altădată râdeau de sănătate au început să se ofilească. Și scrisoare nu mai venia. Zilele treceau încet și anevolos în singurătatea căsuței lor din marginea satului, și gânduri negre se depănau în mintea frământată de neodihnă a Siminei, simțind, că din acelea chipe fericea ei s'a spulberat pentru totdeauna.

O povară de plumb apăsă din greu sufletul ei măhnit, și scrisoare nu mai venia. Au trecut patru ani și jumătate de când s'a dus și se chinuă de așteptare.

Dar în sufletul ei tot mai licăria sfios o scânteiță de nădejde. A plătit zilele dearândul liturghii

vilor li-s'a arătat fiind ușile încuiate și le-a zis: Pace vouă! Iar apostolii s'au bucurat văzând pe Domnul. Au uitat năcazurile de până atunci și greutatea prin cari trecuseră, au uitat suferințele cari au trebuit să le îndure văzând chinurile și moartea Aceluia pentru care ei au părăsit toate ale lumii, au uitat toate, și s'au bucurat pentru învierea lui!

O, cum ne-am bucurat și noi în tot anul! Cum ne-am ascuns ranele sângerânde, cum ne-am șters orice urmă a lacrimilor, cum ne-am împodobit bisericile și casele, cum ne-am îmbrăcat copilașii în hainele albe ale veseliei și am cântat din adâncul inimilor cântecele de bucurie ale învierii lui Hristos! Învierea Lui a fost doar chezașuiala învierii noastre, temeiul tuturor nădejzilor noastre de mai bine. Am știut că vom învia și noi, am știut că Acela care El însuși, din singură puterea Lui a înviat, ne va învia și pe noi!

În cine am nădăjduit? Numai într'insul și mântuirea numai dela El ne-a venit! Să ne bucurăm așadar cu îndoită bucurie, să salte inimile noastre, să cânte gurile noastre cu îndoită putere:

căci a făcut biruință cu brațul său Domnul

Gândurile noastre nu trebuie să mai sboare departe în viitor, frunțile noastre nu trebuie să se mai încrețească. Nu trebuie să ne mai temem că vor trece praznicile și ne vom trezi ca dintr'un vis dulce la adevărul trist și dureros, nu, nu trebuie să ne mai temem. Paștile aceste sunt *paștile cele mari*, paștile unui neam trezit la viață, paștile începutului bucuriei noastre. Cântecul bucuriei să răsune până departe, la răsărit și la apus, ca să vestească lumii întregi praznicul neamului românesc: cele din-tăi paști adevărate!

Să se șteargă deci orice urmă de lacrimi, căci a înviat Hristos și — *am înviat și noi!* Să facem să amuțescă orice patimă, pentru praznicul cel mare al învierii. Cei o mie douăzeci și doi de ani de noapte întunecoasă să-i îngropăm în mormântul uitării. Să uităm toate, să iertăm toate! Și să mulțămim lui Dumnezeu, căci El ne-a ocrotit întotdeauna și El ne-a dat acest praznic *al paștilor celor mari!* El a bătut neamuri multe și împărați tari... El a înfrânt îngâmfarea omească și a trimis pace pe

pământ... El a adunat pe fiii cei împrăștiati ai neamului nostru într'una, ca să-și clădească cu puteri unite viitorul de aur. Viitor de aur? Da, viitor de aur! După *paștile cele mari* numai viitor de aur poate să urmeze.

Să cântăm Domnului, că cu mărire s'a preamărit. Paștile cele mari să le prăznuim cu desăvârșită încredere în acest viitor: *Hristos a înviat... și nouă ne-a dăruit viață. Cu adevărat a înviat!*

Septimiu Popa.

„ȚARA MEA“.

O carte scrisă de M. Sa Regina Maria.

Mai rar un popor, care să fi avut așa regine vestite ca poporul românesc. Regina Elisabeta era o povestitoare dulce, care te răpiă cu scrierile sale. Toată lumea i-se închină și o laudă pentru poveștile sale cele frumoase și o cunoșteă sub numirea de »Carmen Sylva«.

Se vede însă, că Dumnezeu ne iubeste mult, pentru că ne-a dat o altă regină tot așa de bună, tot așa de măiastră, care prin scrierile sale face cunoscut numele de român în toată lumea cultă. Ea se îndeletnicește adesea nu numai cu pictura, zugrăvind pe pânză tot felul de icoane măiestre, ci și cu scrisul. A scris mai multe cărți, dintre cari cea mai nouă e: »Mi Country« = »Țara Mea«, pe care a tălmăcit-o pe românește cel mai mare învățat al nostru, care este dl profesor dela cea mai înaltă școală românească din București, Nicolae Iorga.

Ne descrie frumoasa și buna noastră Regină în cartea aceasta mănăstirile pașnice de prin munții, văile și pădurile frumoase ale României cu călugării aceia băboși și bătrâni; viața pribeagă a ciobanilor români, câinii și oile lor; țărani și ostașii viteji; ba nici chiar pe țigani nu-i uită arătându-le portul, obiceiurile, sărăcia lor. Și vorbește Regina noastră cu atâta duioșie, cu atâta dragoste despre Țara

Românească, încât li vezi parecă inima de mamă și ochii săi blânzi și părintești.

Cu adevărat, că suntem mândri având o astfel de Regină, pentru care suntem gata să aducem orice jertfă ni-s'ar cere.

I. M.

Viitorul școlilor în România-Mare.

Săptămâna trecută învățații noștri au avut mare sfat la București. Sfatul s'a ținut la ministerul învățământului (instrucțiunii publice), sub președința domnului Dr. Angelescu. Din partea Ardealului au luat parte la sfat vestitul profesor din Blaj, Gavrilă Precup și Onisifor Ghibu dela Sibiu.

În adunarea aceasta s'au luat hotărâri privitoare la felul cum are să se facă mai pe o formă învățământul în gimnazii, (licee) și alte școli asemenea. Trimișii noștri spunând, că la toamnă prin preluarea școlilor de stat vom avea mare lipsă de profesori, au cerut dela frații din România veche, să ne dea vreo 500 de profesori, aducându-le aminte, că până bine curând aproape numai noi le-am dat profesorii de lipsă. Iară prin venirea acestora din România veche la noi, fără îndoială, se va ajunge mai degrabă scopul de-a face să fie unitar învățământul în întreaga România-mare. — S'au alcătuit apoi comisii, cari vor avea datoria să se îngrijescă de tipărirea cărților de școală.

Planuri americane.

Din București ni-se vestește, că Americanii și-au pus în gând să ridice mai multe fabrici în România Mare, ca să poată folosi și lucra ce se produce în țară la noi. Planul acesta al Americanilor e un mare câștig față de trecut, când nemții cum-părau de pe la noi materiile brute, (ca lână, piele — de toate soiurile și altele) și le duceau la ei, de unde după ce le-au pregătit le aduceau iarăși la noi și le vindeau cu preț înzecit. Mai au de gând Americanii, ca la fabricile aceste să folosească numai oameni de-ai noștri. Iar dacă între acești lucrători s'ar afla neștiutori de carte, se îndatorește a se îngriji și de învățătura lor.

pentru Ion și n'a întrelăsat o Duminecă ori vre-o sărbătoare să nu se ducă la slujbă și să roage pe Dumnezeu să-i aducă acasă bărbatul.

Înainte cu un an și ceva după pacea cu Rusia, începuseră se reîntoarce la vetrele părăsite prizonieri osteniți, plini de praf și rupți... aducând vești despre unul despre altul cari se află în drum spre casă. Dar numai Siminei nu-i știă să-i spună nimel vre-o vorbă despre Ion, și după ce treceau prizonierii îndușoșăți îi petreceau cu ochii până nu se mai zăriau, și frământă mâhnită într'o mână năframa umezită de lacrimi... Și totuși nădăjduia... Acum un an în noaptea de Vineria patimilor l-a visat pe Ion, că sosise acasă sănătos, și că împreună gătiți de sărbătoare au mers la biserică și au plâns de bucurie când s'au văzut iar amândoi.

Sâmbătă dimineața — în ajunul Paștilor, când s'a trezit căută zădarnic cu ochii întrebători prin căsuță să-și vadă visul împlinit. Dar totuși nădăjduia, că va sosi ciasul binecuvântat când i-se

va împlini visul... ca să fie fericită...

A mai trecut un an până când să-și vadă visul împlinit. Înainte cu o lună de a prinde postul Paresimilor — parcă avea un presimț, că va veni Ion și în fiecare zi directica câteva lucruri prin casă, să se poată lauda înaintea lui Ion că a purtat toate în bună rânduială și l-a așteptat gătită în toată vremea ca de sărbătoare. Într'o Duminecă Dumnezeu s'a îndurat și spre ea. Visul ei se îbândise. Poștarul îi aducea o scrisoare. Ion îi scria, că mai bine de o jumătate de an e voluntar în România, sănătos și voinic și că în scurtă vreme vine acasă.

O undă de fericire a cuprins întreaga ființă ei în aceea sfântă clipă și sărută cutremurată de bucurie scrisoarea venită dela Ion și buimăcită de fericire ochii i-se perdeau pe slovele dragi scrise de mâna lui Ion, și nu știă unde și la cine să alerge mai degrabă să spună la lumea întreagă vestea de bucurie.

Scrisoarea aceea a înviat dintr'odată fericirea ei îngropată, și în Măgura în zăua de Paști nici o ființă nu era mai fericită ca Simina lui Ion Crăciun — voluntariul reîntors acasă de-o săptămână din România...

I. Pop-Zăicani.

Calea Prințului.

— Alteța Sa Prințul Carol în Blaj. —

10 Aprilie n.

A sosit de cătră Alba-Iulia cu trei automobile. În cel dintâi, la cârmă, ședea însuși Alteța Sa împreună cu d. Dr. Iuliu Maniu, președintele Cărmuirii noastre. În al doilea era d. General Boeriu și d. ministru Dr. Aurel Vlad, cu d. Dr. Silviu Dragomir, profesor, ca trimis al gazetelor. În al treilea erau înalții oficiali, însoțitori ai Prințului, și oaspeții dela Alba-Iulia, dd. Dr. Fodor și C. Sava.

Blajul întreg era în capătul străzii celei lungi, lângă însoțirea „Plugarul”. În fața intrării orașului era ridicată o poartă minunată din brad, împodobită cu steaguri naționale și cu covoare românești. Dincolo de poartă erau înșiruiți, în frumoase rânduri voinicești, tinerii Cercetași ai Blajului, cătănuțe scumpe, cu stegulețe vulturești, în frunte cu comandantul lor, prof. Dr. Alex. Borza.

Prințul Carol este însuși un cercetaș, e capul tuturor cercetașilor români, și Blajul a putut fi mândru să-l salute mai întâi oștirea tinerească, care e atât de aproape de inima Alteței Sale. Mai spre poartă era o Companie de voluntari români-italieni din Regimentul 1 „Horea-Odorhei”, sosiți anume dela Sânmărtin să formeze garda de onoare a Prințului. Și plutonul jandarmeriei române din loc. Apoi fruntașii Blajului, Consiliul Comunal și Pretura, pe lângă Ilustr. Sa vicarul Dr. Vasile Suci, care avea să-l salute. În poartă, deoparte și de alta, erau steagurile Reuniunii meseriașilor și a Pompierilor (focarilor). Mai departe, în tot lungul drumului până la Mănăstire, erau înșiruite satele din jur, cu steaguri și cu brațele pline de crengi verzi și de flori.

Automobilul a sosit la ceasurile patru. Cercetașii și voluntarii stau drepti, ca stâncile. Pe-o clipă se face cea mai adâncă tăcere. Inimile bat și ochii se umplu de lumină. Prințul coboară și înaintează spre Păr. Vicar Suci. E înalt, subțirel, cu fața caldă și dulce, cu ochii zimbitori. Dă mâna cu părintele Vicar, apoi cuprinde cu vederea întreagă mulțimea, vrând par'că s'o îmbrățișeze într-o pornire de dragoste frățească. Păr. Vicar Suci urcă tribuna și îl salută în frumoase și bărbătești cuvinte.

Răspunde Alteța Sa. Vorbește limpede, într-o minunată limbă românească. *Sunt fericit — zice — că eu sunt cel dintâi din Familia regală a României*

Noastre, care am norocul să cercetăm acest oraș de muncă și de învățatură românească. Vă mulțămesc de călduroasa primire pe care mi-o faceți. Voi spune Majestății Sale Regelui Nostru despre dragostea mare a Blajului și voi fi mândru totdeauna de clipele când am putut să cercetăm Blajul, glorios cuib al românismului.

Vorbirea a fost ascultată cu cea mai adâncă pietate și însuflețire. Apoi au izbucnit furtune de urale: *Ura! Trăiască!* — cari nu mai voiau să înceteze. Muzica din Bratei a cântat „Imnul Regal”. Apoi, după trecerea în revistă a trupei cercetașilor și a voluntarilor, automobilele au pornit spre Mănăstire.

Steagurile se plecau, miile de oameni își ridicau pălăriile în aer, și automobilul princiar abia putea să înainteze prin ploia de flori. Văzduhul ciocotea de răsunetul strigătelor: *Trăiască!* Toate casele erau grele de pozoaba florilor și a covoarelor. Clopotele celea mari dela Mănăstire sunau cântec de bucurie, că pe ulișile Blajului trece fecior de Crai românesc...!

În fața Catedratei erau așezate Doamnele și Domnișoarele Blajului, fetițele dela școală, și preparandistele în porturi românești. Două domnișoare frumoase, ca două Cosânziene, au ieșit în fața treptelor și i-au întins Alteței Sale un minunat buchet de flori primăvăratic.

Pe pridvorul mănăstirii stătea preoțimea în odăjdii, în frunte cu P. Sf. Sa Episcopul Demetriu al Orăștii. Alteța Sa s'a apropiat de sfântul locaș cu pietate multă. În ușa bisericii l-a salutată cu o cuvântare de o rară frumusețe P. Sf. Sa Episcopul. Această cuvântare, când un arhieru român salută în fața mănăstirii bătrâne a Blajului pe Prințul românesc al nației noastre inviate la libertate, a fost atât de mișcătoare, încât descrie nu se poate. Toți ochii lacrimau. Și însuși Alteța Sa, cu inima pătrunsă de fiorul clipei, a dat semnul să ne apropiem mai întâi de altar și să mulțămim lui Dumnezeu, că a hărăzit neamului nostru această vreme de mare fericire.

După slujba bisericească Alteța Sa împreună cu suita a primit defilarea trupei, a cercetașilor și a poporului. Sătenii au trecut în rânduri de câte patru, ca toți să poată vedea pe Fătrumosul Nației noastre.

Alteța Sa zimbea tuturora și îi învăluia cu privirea caldă a ochilor săi limpezi.

... Pe la amiază eră cerul înnorat și gata de ploaie. Dar, ca prin o minune, deodată cu sosirea Prințului, cerul s'a limpezit, și când Alteța Sa primea defilarea poporului, soarele s'a arătat și el în zare, și stătea acum pe creasta munților dela Apus, vrând par' că să vadă și el cu ochii lui de raze, fața Prințului, și bucuria cea mare a Blajului desrobite.

După defilare Prințul a cercetat toate școlile și cimiterul Bisericești, cu mormintele lui Cipariu, Axente, Șuluț și ale altor mari bărbați ai Blajului. S'a uitat vreme îndelungată la „Câmpul libertății”, cu piatra lui amintitoare de vremi mari.

Seara s'a dat o cină la Curtea mitropolitană. Aici, după salutarea P. Sf. Sale Episcopului Radu, Prințul Carol a spus, între altele, acestea cuvinte, pe cari nu le vom uita niciodată și de cari Blajul e deosebit de mândru:

— Am fost adânc emoționat (mișcat), că am putut să cercetăm Blajul, *aceasta citadelă (cetate) a Românismului din Ardeal.*

„Blajul a fost, este și trebuie să fie cel mai strălucit focal de cultură al românismului...”

Prințul Carol a plecat dela noi, Vineri dimineața, în 11 Aprilie, printre șirurile sutelor de școlari însufleșiți, îndreptându-se spre Orăștie.

Din Lumea largă.

Cum stăm cu pacea?

Ministrul președinte al Angliei Lloyd George a spus, că pe Paști crede să poată fi pacea iscălită. După Paști apoi vor fi chemate și popoarele bătute la marele sfat pentru pace și li-se vor ceti condițiunile. Cât ce le vor iscăli și ei, pacea va fi gata și apoi ne vom putea vedea cu toții de lucru. Mai rămâne însă primejdia bolșevismului, care se lățește tot mai mult, atât în Rusia cât și în Ungaria. Ba chiar și în peninsula balcanică se poate lăți, după cum au arătat impunitățile Serbiei la marele sfat pentru pace. De aceea trebuie să ne prezentăm cu drag la arme și să ne apărăm țara de cea mai mare primejdie, care este afurisitul bolșevism pornit și răspândit din Rusia.

Englezii ne cunosc bine și ne prețuesc mult.

Di Edward Madge, un impunitic englez la marele sfat

pentru pace, a fost zilele trecute oaspele nostru în orașul Sibiu. Un gazetar de al nostru l'a întrebat, că ce păreri au Englezii despre noi Români. I-a răspuns, că Englezii ne cunosc destul de bine, pentru că mai mulți gazetari englezi au căutat prilej anume ca să ne cunoască. Unul a scris o carte despre „Cauza dreaptă a României”, pe care a citit-o toată lumea și numai în America s'a răspândit în nu mai puțin de 300.000 exemplare (bucăți). Englezii iubesc dreptatea și urăsc tirania. Ca să arete cât de mult ne prețuesc a spus, că în Anglia s'a înființat „Societatea anglo-română”, al cărei scop este: 1. de a se cunoaște țările aceste cât mai bine una pe alta, 2. de a ajuta înființarea României-Mari și 3. de a scoate la iveală însemnătatea României în răsăritul Europei atât pentru Anglia, cât și pentru susținerea păcii. A mai spus dl Madge cât de mult a lucrat pentru România Regina Maria.

Retragerea bolșevicilor.

O știre din Lyon, spune, că bolșevicii se retrag pe întreg frontul dela Orenburg. Iar altă telegramă sosită din Paris ne vestește, că trupele bolșevice au fost înfrânte cu desăvârșire la Tarskovo. Bolșevicii au pierdut mai mulți decât 45000 morți, 16 mii de prizonieri, 218 tunuri mari, 86 tunuri de munte, 806 de mitraliere, 14 trenuri blindate (prin cari nu trece gloantele), 3 vagoane de material de material de telegrafic și telefor și foarte mult alt material de război.

Așadară de sfințele Paști ne-a sosit și această veste îmbucurătoare. Cele multe înainte!

Dragoste creștinească.

Este o faptă bună, și una dintre cele mai grăitoare pilde, ceea ce au făcut femeile din Crăciunelul de jos. Și cred, că nu au trebuit să se sfătuiască mult până ce au ghicit ce au să facă. Nu de alta, dar dacă vrea să facă cineva bine, nu e silă să-și bată prea mult capul. Și iacă așa, într'una din zilele acum trecute, s'au pus și au colectat (adunat) 790 ouă pentru orfanii ocrotiți în Orfelinatul dela Blaj. Când stă să se gândească omul asupra acestei fapte bune și creștinești, fără multă zăbavă li vine și aceea în minte, că Doamne multe lipsuri și multe lacrimi s'ar putea usca din ochii sârmănilor orfani, dacă pilda femeilor din Crăciunelul de jos ar avea cât mai mulți urmași.

Pentru orfanii de războiu.

— Sfatul dela Sibiu. —

Cumplitul războiu, în care s'a încurcat lumea întreagă, a stins multe vieți și a lăsat o mulțime mare de copii orfani, copii fără tată. Și fiindcă tătării lor și-au vărsat sângele, și-au dat viața pentru țară și neam, și nouă românilor ne-au dat o viață nouă, ne-au unit pe toți românii; noi cei rămași în viață, noi și fiii și nepoții și strănepoții noștri datori suntem să ne rugăm lui Dumnezeu pentru sufletele lor, și în acelaș timp să ne îngrijim de orfanii lor, de copiii lor, dintre cari mulți n'au nici casă, nici masă, nici haine...

Sărbătoarea cea mare a Invierii Domnului nostru Isus Hristos, este privilegiul cel mai bun, să ne aducem aminte și de acești orfani de *Eroi ai neamului românesc*.

Cum să-i ajutăm, cum să-i ocrotim, ni-o spun surorile noastre din România veche.

Aceste scumpe surori sub scutul Doamnei, Regina Maria, mama tuturor văduvelor și orfanilor din România-mare atât la București, cât și la Iași au alcătuit câte o mare societate, a cărei țintă este *Ocrotirea, ajutorarea tuturor orfanilor de războiu din România-mare*.

În Dumineca Floriilor am avut fericirea să vedem pe cele 4 surori fruntașe, — sosite la Sibiu, — în casele *Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*. Aci, la chemarea lor plină de dragoste curată ne-am întrunit toți trimișii Reuniunii femeilor din România nouă.

Din România veche au fost trimise: *Principesa Cantacuzino*, doamnele: *Zoe Râmnișeanu*, *Săulescu* și dșoara *Odobescu*.

Aceste scumpe surorine-au povestit durerea, suferințele și ne-au arătat și oalea cum trebuie să venim și noi Românii din România nouă, întru ajutorul orfanilor de războiu. Ne-a spus, că numai în Moldova sunt la 40 de mii de orfani. Ne-au mai spus în urmă și aceea, că

statul român, va da în fiecare an pentru orfanii de războiu un ajutor de 16 milioane lei. E frumos acest dar, și sunt vrednici de toată lauda Intemeiatorii Orfelinelor din Blaj, Brașov și Sibiu, dar aceste nu-s de ajuns, nu pot cuprinde pe toți, atât de mulți orfani de războiu avem. Ne roagă așadar ca și la Sibiu să facem un comitet, care să se îngrijască de orfanii de războiu din toată România nouă.

Așa au vorbit de frumos și cu atâta dragoste curată, și atâta duioșie 4 surori ale noastre, încât toți ceice au luat parte la această adunare cu ochii scâlțați în lacrimi s'a scris ca membri la *Societatea cea mare, pentru ocrotirea orfanilor de războiu*. Fiecare a plătit nu numai taxa anuală de 24 lei, ci mai mult. Unii au dat câte 1000 de lei. Și am fost de față la aceasta adunare cam la 1000 de persoane. În fruntea noastră au fost dnii membri ai Consiliului dirigent: *Dr. Iuliu Maniu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Lazar, Dr. Valer Braniște*; apoi *P. S. Sa Episc. Cristea*; dl gen. *Pop*, dl *Bârșan*, dl *Dr. Vasile Suciu* ș. a. mulți fruntași ai neamului nostru.

Surorile noastre scumpe din România-veche, au rămas foarte mulțămite de dragostea, cu care au îmbrățișat și frații și surorile lor din România nouă Intemeierea societății pentru ocrotirea, îngrijirea și creșterea *orfanilor de războiu*.

Vă roagă prin noi, ca fiecare suflare românească din România-mare să grăbească:

1. A-se înscrie de membru, plătind pe an câte 24 lei sau cincizeci coroane, cum au plătit cei dela adunarea din Sibiu.

2. Cei cu dare de mână să plătească odată pentru totdeauna 1000 de lei.

3. Cu prilejul sărbătorilor mari ale *Invierii* și a altor sărbători; la ospete și petreceri să se adune în biserică, din casă în casă, pe

strade ș. a. bani și haine, pentru cei orfani.

Pentru că din aceștia fii de viteji ai noștri trebuie să creștem o generație iubită de muncă, de legea noastră strămoșească, de biserică, de țara noastră, de neamul nostru românesc.

Numai așa și numai atunci ne-am făcut datoria de creștini și români.

La lucru cu mic cu mare; avem prilej, avem putință. Să facem ca marea zi a Invierii din anul acesta să fie începutul zilelor de bucurie și pentru orfanii de războiu din România noastră.

Așa să fie!

I. N.

Sărbătoarea Paștilor.

Tălmăcirea pe scurt a slujbelor și însemnătatea acelor.

Nu este nici o sărbătoare mai frumoasă și mai măreață decât sărbătoarea Paștilor. Atunci a înviat Domnul și a biruit pe vrăjmașii săi, atunci ne-a deschis nouă porțile raiului, cari dela căderea lui Adam erau zăvorite, atunci ne-a slobozit din blăstăm și ne-a împăcat cu dumnezeescul său Părinte. De aceea și sfânta noastră biserică s'a străduit, ca această sărbătoare să fie mai strălucită și mai pompoasă decât toate sărbătorile, dupăcum așa de frumos cântăm în cântarea a opta dela mânecat: »Această aleasă și sfântă zi, una a sâmbetelor, împărăteasă și doamnă, a adunărilor adunare și sărbătoare este a sărbătorilor, întru care binecuvântăm pe Hristos în veci«. A făcut biserica totul, ca această sărbătoare să fie prăznuită cât se poate de măreț, cât se poate de minunat.

Înainte de toate au hotărât sfinții Părinți, ca Paștile să se prăznuiască după capul de primăvară, adică după 21 Martie, în care zi noaptea încă este pe o formă de lungă cu ziua, dar apoi scade într'una, iară ziua tot crește pentru că prin învierea Domnului iadul, împărăția întunerecului, a fost biruit prin soarele dreptății, care este Isus Domnul. Și cuvântul »Paști« care este cuvânt jidovesc, însemnează trecere, adică trecere dela moarte la viață.

Mănecatul sau utrenia se face de cu noapte, pela două după miezul nopții, pentru că »venit-au mai înainte de dimineață, cele ce erau cu Maria, și aflând piatra răsturnată de pe mormânt, au zis: »Pe cel ce este întru lumina cea pururea fitoare,

cu morții ce-l căutați ca pe un om?« (Ipacoii dela ss. Paști.) Se îmbracă apoi preotul în odăjdii strălucitoare și iașă purtând lumină aprinsă în mână afară din biserică și poporul tot cu făclii în mâni îl urmează și se, începe slujbă frumoasă și tainică a Invierii. Tetrapodul e așezat înaintea bisericii și pe el e pusă sfânta evanghelie. Apoi începe preotul slujba nu ca de altădată binecuvântând, ci zicând: »Mărire sfintei, celei de o ființă și de viață făcătoare și nedespărțitei Treimi, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor«. De marea bucurie ce-i cuprinde inima, preotul începe deauna a lauda preasfânta Treime, care a făcut minunea învierii Domnului, cea mai mare minune dintre toate minunile. Tetrapodul, pe de laturi cu două lumini, închipuiește groapa Domnului; sfânta evanghelie, așezată pe el, învățătura propovăduită de dânsul, pentru care a și fost omorât, crucea de pe sf. evanghelie pe Domnul Hristos cel răstignit și îngropat. Preotul întipuește pe Tatăl, iară poporul din jur sunt sufletele dreptilor celor ce au adormit înainte de venirea lui Hristos și așteaptă să fie slobozite în lăcașul dreptilor, în ceriuri; poporul are lumini în mâni, semnul nădejzii într'o soartă mai bună.

Când preotul zice: »Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii lui« și celelalte două stihuri, vorbește în numele sufletelor dreptilor dinaintea de învierea Domnului, și a lor dorință o tălmăcește. Iară în stihul al patrulea: »Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, ea să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa« deja vestește învierea, biruința cea minunată a lui Hristos asupra diavolului și a morții.

Apoi ținând în mână crucea — mai înainte lemn de — ocară, iară acuma semnul biruinței — merge în ușa bisericii și bătând la ușă zice: »Deschideți boieri porțile voastre și să ridicați porțile cele de veci și va intra Împăratul mării!« Și după ce de trei ori întreabă crâșnicul ori vre-un curator, că »Cine este acela Împăratul mării!«, preotul îi răspunde: »Domnul cel tare și puternic în războaie, acela este Împăratul mării!« și apoi cântându-se »Hristos a înviat« intră în biserică el și întreg poporul și încep să cânte minunatul canon al Invierii.

Biserica înseamnă raiul; porțile ce se deschid așa de cu anevoie sunt ruginite, pentru că dela facerea lumii nimenea nu le-a mai deschis până la moartea Domnului Hristos; de aceea se îndură portarul raiului așa de cu greu, și numai după îndelun-

gată stîricire le deschide, și și atunci numai după ce s'a incredințat pe deplin că cel ce bate la poartă este aievea Hristos, împăratul cel tare în războaie. Canonul ce se începe îndată după aceea, e cântarea cea de biruință a îngerilor, laudele cele minunate ale sfinților, cari nu mai vreau să înceteze, ci din două părți — stranele — se întrec în a preamări pe Hristos.

După fiecare cântare din canon preotul tămăduie altarul și biserica ținând în mână stîngă lumină aprinsă și salutând poporul cu »Hristos a înviat«, iară poporul răspunzându-i cu »adevărat că a înviat«, pentru că nici când nu trebuie să fim atât de curați cu sufletele, ca în această zi minunată, când și biserica ne îndeamnă »să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a învierii«.

Iară când se cântă Laudele se face sărutarea păcii, după cum ne poruncește sfânta noastră biserică: »Ziua învierii, și să ne luminăm cu sărbarea, și unul cu altul să ne îmbrățișăm; să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru înviere și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte calcând și celor din morminte viață dăruindu-le! În vremea veche se sărutau întâiu preoții, apoi bărbații între sine și în urmă muierile, zicând: »Hristos a înviat« și răspunzând: »Adevărat că a înviat«; astăzi în puține locuri s'a mai păstrat datina aceasta frumoasă, ci se sărută numai sfânta cruce, evangelia și icoana învierii.

La liturgie și la vecernie evangelia se citește în mai multe limbi, și după fiecare stih se trag clopotele, ceea ce însemnează că sfânta evanghelie s'a predicat tuturor popoarelor și a răsunat în lumea întreagă. După liturgie sfințesc ouă, caș, carne și colaci, pentru că credincioșii după postul cel aspru și îndelungat înainte de a mânca de dulce să guste din mîncări binecuvîntate și sfințite. Se mai împărțesc și paști, adică pâne cu vin, dar datina aceasta este numai în Ardeal și ne-a rămas dela reformați, cari înainte cu patru sute de ani voiau să ne facă și pe noi români reformați; se poate însă că este o datină chiar românească și bisericească pentru că în slujba din Sămbăta mare e rânduit să se binecuvînteze pâne și vin. Cum apoi liturgia aceea se făcea mai de demult în noaptea de Sămbăta spre Duminecă, se vede că a rămas și la noi. Paștile însă nu sunt trupul Domnului nu sunt cuminecătură, ci numai pâne și vin sfințit.

Mai sunt apoi și alte lucruri minunate poruncite de biserică ca să se facă la Paști și în săptămâna luminată. Anume, în fiecare zi din săptămâna aceasta se cântă tot alt și alt vers. Preotul se îmbracă în toate odăjdiile îndată la începutul fiecărei slujbe, nu ca de altă dată. Preotul cădește ținând lumina aprinsă în mână stîngă; nu se cântă nici o rânduială a vreunui sfânt, ci numai cântările învierii, la vecernie se face văhodul cu sfânta evanghelie iar peste săptămână cu cădelnița. La liturgie când ajungem să ne cuminecăm nu se cântă »Bine este cuvânt«, ci »Hristos a înviat!« Deslegarea o face preotul altfel, nu ca peste an. Dela Paști până la înălțare ușa împărătească nu se mai închide de loc. Ba nici îngropăciunea în săptămâna luminată nu se face ca de altădată, nu se mai cântă cântări de ale morților, ci numai de ale învierii.

Cu un cuvânt biserica noastră a făcut totul, pentru că să înțelegem cât mai bine marea însemnătate a învierii Domnului. De aceea a poruncit, ca începând cu Dumineca Paștilor și până la Dumineca tuturor sfinților să se cânte din cartea numită Pentecostar și nu încetează a preamări sărbătoarea aceasta, cântând: »Paștile cele sfințite astăzi nouă s'au arătat, Paștile cele nouă și sfințe, Paștile cele de taină, Paștile cele preamărite, Paștile, Hristos Mântuitorul, Paștile cele fără prihană, Paștile cele mari, Paștile credincioșilor, Paștile, cari au deschis nouă ușile raiului, Paștile cele ce sfințesc pe toți credincioșii!«

Iuliu Maior.

Școala noastră de plugărie.

Invățături pentru săteni, de NICOLAE POP profesor de economie.

Floarea soarelui.

Toți o cunoaștem, cu mic cu mare. Se numește floarea soarelui, pentru că până e tineră și înflorită, nu-și mai iea ochii dela soare, tot după el se întoarce. Il petrece cu ochii de când răsare și până apune, iar dimineața când iar răsare, ea e cea dintâie, care îi privește în ochi.

Floarea soarelui e una dintre cele mai însemnate plante economice, cultivarea căreia însă până acum a fost neglijată în seamă — de cele mai multeori numai ca podoabă, ori înaintea stupinilor, fiindcă albinele toată ziua scociorăsc miere din florile ei, sau ca gard apărător.

Foloasele acestea însă sunt tare neînsemnate, față de folosul cel mare, ce ni-l dă prin oleiul bogat, fin și gustos al

sămînțelor ei multe și număratoase.

Și mai ales acum, în timpul de față, când carnea e așa de scumpă, petrol și lumini nu se capătă nici scumpe, ca să nu mai vorbim de lipsa cea mare a oleiului de rapiță, atât de lipsă la tot felul de mașini.

Până când oleiul de floarea soarelui e proaspăt, și-l putem ține proaspăt cât de mult, dacă îl ținem într'un loc rece și la întunec, bunăoară în pivniță, mîncările pregătite cu el, fie supe (zămuri), prăjituri, plăcinte ș. a. sunt mai gustoase, ca cele pregătite cu unt, unsoare de rață, găscă ori porc.

Când se răncezește, femeile nu sunt silite din lipsa petrolului ori luminei, să-și arunce furca după cuptor, când se însă, ci pună în lampă oleu de floarea soarelui, care luminează ca și petrolul, iar pâza nu o va pune când dă frunza, nici nu o va găti la Sânvasiu, cum e zicala despre femeile leneșe, ci o va pune în săptămâna albă, așa că copilașii ei, la sf. sărbători a Paștilor vor fi toți cu izmănuțe și chemășute nouă.

Dacă economul va avea oleu de floarea soarelui, nu va umbla cu hainele murdare, ca ale hornarului, și nu va fi tot cu gura pe femeie, muștrându-o fără vină că nu știe spăla haine. Nu știe zău! căci azi cu 5 cor. abia cumperi săpun, cu cât speli o chemașe.

Dacă economul are oleu de floarea soarelui, va face săpun cât îi trebuie, iar chemașă lui va fi totdeauna, ca o floare de alba.

Cultivarea ei nu cere isusință deosebită. E dăstul dacă în jurul cucuruzistii, tot la un paș facem un cuib, în care punem 3—4 sămânțe. Când săpăm sau prășim cucuruzul, o săpăm și pe ea ca și pe cucuruz.

Ca să facă sămânță mai mare și mai oleioasă, pe fieștecare fir nu vom lăsa mai mult de 4 flori, afară de cea din vârf. Toate celelalte susuri cum se ivesc, le rupem și delăturăm.

Mai mult folos vom avea, dacă o cultivăm, în o parcelă de pământ numai singur, ca pe cucuruz. În cazul acesta o putem sămăna cu mașina de sămănat cucuruz.

Ca să nu prăpădim prea multă sămânță, astupăm cu lut gropițele de pe rotula, cari aruncă sămânța tot la 50—60 cm.

Dacă am săpat-o la timp și i-am rupt susurile, și dacă locul a fost bine lucrat și gunoit, de pe un jugăr căpătăm 24—30 litre sămânțe, aproape de trei ori cât grâu.

Când sămânța e coaptă, de regulă în Octombrie, va să zică

odată cu cucuruzul, o recoltăm sau culegem.

Pe timpul coacerii trebuie păzită de paseri, căci acestea tare lăcomesc după ea.

Recoltarea e ușoară. Se taie firul din fața pământului și se pune sub un șopru să se uște bine.

Pregătirea e ca și a celui din sămburi de bostan, sămânță de cânepă, în ș. a.

Turta ce rămâne, ne dă un nutreț foarte bun pentru vite, și de cari vitele se îngrășe mai bine ca de orice uruială, iar vacile ne dau mult lapte, dacă numai le atingem câte cu puțină turtă.

La lucru deci cu Dumnezeu iubite plugare! Dumnezeu toate zidurile sale pentru noi le-a zidit. Nici o plantă, nici o buruiană să nu rămână, fără de a trage ceva folos din ea.

Pedepse.

În ziua 31 Martie 1919 a fost expulzat prin Maramurăș-Siget Brusc Elek, lăcătuș în gara Madefalva pentru nesupunere la ordinele șefilor și instigații. Pedepse date de Curtea Marțială a Diviziei I. Vândtori: 1. Csomo Ferenc Sisichfalva 2 luni închisoare, a contravenit la ordonanța Nr. 5. 2. Sándor Fazacas din Turda un an închisoare, a contravenit la ordonanța Nr. 15. 3. Pifca Mihaly din Turda un an închisoare a contravenit la ordonanța Nr. 15. 4. Gavril Cuc din Turda un an închisoare a contravenit la ordonanța Nr. 15. 5. Ceseck Iános din Turda 6 luni închisoare a contravenit la ordonanța Nr. 16. 6. Mihali István din Turda 18 luni și 2000 lei amendă a contravenit la ordonanța Nr. 11. 7. Stefan Andorfer din Zlatna un an, a contravenit ordonanței Nr. 21. 8. Dr. Slavic Imre din Aiud un an a contravenit la ordonanța Nr. 21. 9. Teodor Velef din Varza pentru port de uniformă, 10. Mihailescu Constantin București 18 luni pentru port de uniformă, 11. Alexandru Vortman din Iași un an pentru port de uniformă, 12. Axente Ilie, Elöpatok 3 luni pentru port de uniformă. 13. Kumbat Martin din Hasfalău 700 lei amendă contravenit la ordonanța Nr. 13. 14. Banca Vereinte Gewerbe und Hypothek Actien Gesellschaft din Sighișoara 1000-lei amendă contravenție la ordonanța Nr. 13. 15. Naționalbanc din Brașov 3000 lei contravenție la ordonanța Nr. 13.

Aiud, la 5 April 1919.

Nr. 1266—1919. pref.

p. prefect Dr. Ciura.

ȘTIRI.

Xristos a înviat!

Dorim sărbători fericite tuturor cetitorilor și colaboratorilor gazetei noastre!

Blajul pentru năpustiții liniei despărțitoare. „Reuniunea Femeilor Române” din Blaj a adunat pentru frații năpustiți de Unguri peste linia de demarcație 6,737 coroane, cari bani s'au trimis la locul convenit prin banca „Patria”. Lista dăruitorilor se va publica în numărul viitor al gazetei noastre.

Sășii din Mănărade. Din jos de Blaj, la o palmă de loc, se află comuna săsească Mănărade. Oameni harnici și cu școală, cari vin des pe la Blaj, mai ales Joia și pe la târguri. E plină piața de săsoici, cu legume și cu poame. Câștigă bani frumoși dela românii Blajului. Apoi mai vin pe la noi și de altă dată cu treburi și cu năcazuri. Și nu credem să fi avut vreodată prilej să se plângă de noi. Ii vedem cu drag și li prețuim totdeauna după vrednicie. Dar am așteptat să-i vedem alături de noi și la sosirea Alteței Sale Prințului Carol, mai ales, că, doară, după hotărârea dela Mediaș, se cuvenea să arate și Sășii din Mănărade, că sunt cu adevărat cetățeni ai României Mari... Și n'au venit. „Românul ține minte”.

Norocul Grecilor. O gazetă din Viena spune, că Grecii au pus mâna pe averea sultanului turcesc din Tarigrad. E vorba de bogății în preț de multe milioane.

Ajutor american pentru România. Statele Unite din America iarăși au pornit trei corăbii mari, către România. Ele aduc 2000 (douămii) vagoane de bucate, la lună. Asemenea s'a arătat gata a ne sprijini și statul Kanada, cu grăunțe de sămânță și mașini de economie.

Lipsuri groaznice în Armenia. Comisarul american, care a fost incredințat cu punerea în rând a Armeniei. (țara de unde se trag Armenii din din Gherla, Ibașfalău și airea) scrie, că pe acolo stăpânește o lipsă nemaipomenită. Singur în orașul Tiflis 45.000 de oameni au rămas fără o bucată de pâine. În tot ținutul acela nu se mai găsește nici un câne,

nici o vită, și nici măcar o mătă. Doamne ferește!

Cât de scumpă a fost o vieță de om în războiu?

Niște americani — s'ar putea altfel? — au socotit, că vieța unui ostaș, până acum a costat 15000 dolari. Dar oricât de scumpă a fost vieța unui ostaș în războiul de acum, totuș mai scumpă a fost în războiul englezilor cu Burii, pentru că atunci a fost de două sute mii de coroane. Mai ieftin a fost vieța unui ostaș în războiul din 1912—13, când pentru un soldat s'au socotit 50,000 cor.

De-ale sborului. Un balon englezesc dirijabil (care se poate cârmui după voie) a ajuns să poată pluti în aer 4 zile, 4 ceasuri și 50 minute, neîntrerupt. Prin aceasta a înțrecut toate baloanele de acest fel.

Turburări în Sârbia. Partidul popular din Bosnia și Herțegovina, a hotărât, că nu pun armele jos, până ce Sârbii nu le dau autonomie, adevărat dreptul de-a se ocărui singuri.

Omorirea unui fruntaș albanez. Ziarul italian „Popolo Romano” aduce știrea, că pe vestitul fruntaș albanez cu numele Prenc Bib Doda l-au omorât niște făcători de rele. Acest Prenc Bib Doda se zice, că ar fi fost mare prieten al Italianilor.

Tatăl tunurilor. Din țara minunilor, din America, vine o veste de nici în povești! Se spune, că un mare învățat cu porecla Robert Goddard a iscodit o nouă mașinărie, cu care poți înieptă glonțul de tun până la 310 kilometri depărtare. Mare a fost minunea nemților, când pușcau cu tunul la 120 kilometri, dar asta par'că e prea cu coarne.

Pasărea din Dej. Era în acest orașel un stâlp mare și puternic, ridicat de Unguri în amintirea venirii lor din Azia.

Și era în vârful acestui stâlp un vultur mare turnat din bronz. Și erau mândrii de pasărea aceasta a lor. Dar pe semne i-s'a urât vulturului să mai steie, ca cioara în par, că în 5 Aprilie dimineața, vulturul nu mai era în vârful stâlpului. Acum de supărați ce sunt, pun vina, că românii l-ar fi prăpădit.

Femeile din Crăciunelul de jos au adunat pentru năpustiții liniei despărțitoare suma de 1177,60 cor. Lista dăruitorilor se va publica în numărul viitor.

Tinerii meserlași din Blaj invită la petrecerea cu joc, pe care o aranjază în 21 April n. 1919 (a doua zi de Paști), în sala otelului „Univers”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 5 cor., de familie 12 cor. Venitul e menit Fondului Societății meserieșilor.

Locomotive nouă. Miercuri în 9 Aprilie n. au plecat din București inginerii și mecanicii însărcinați să iee în seamă cele 150 locomotive, pe cari Franța le-a dăruit României.

Podul dela Cernavoda. Nu peste mult se încep lucrările de reparare a vestitului pod de peste Dunăre. E de mare însemnătate repararea acestui pod, fiindcă fără el numai cu greu și cu mari întârzieri se pot aduce în țară mărfurile ce ne sosesc din străinătate pe mare.

Crime plutitoare...

Unde ar putea să fie și minunea asta, dacă nu tot în America? Iată cum vine povestea: În Statele-Unite ale Americii de nord s'a votat de curând o lege foarte aspră împotriva beutorilor și a crîșmarilor... Incepând cu anul 1920, luna Ianuarie 16 zile, în America nordică nu va mai fi iertat să se fabrice alcool (spirt), nici bere, și nimenia nu va mai putea vinde niți vinars, nici bere, nici vin! Și nici din alte țări nu se vor mai putea aduce beuturi. Lege îndrăzneță și aspră. Impotriva acestei legi ar avea cuvânt beutorii și crîșmarii. Beutorii, deocamdată beau înainte și nu se gândesc la viitor. Dar se gândesc din greu la ea crîșmarii și negustorii, săracii. Ei știu prea bine, că legile americane nu glumesc, și ceea ce s'a hotărât așa rămâne. De aceea nu le prea vine la socoteală legea asta. Și se sfarmă în tot chipul să găsească un modru, de a nu se lăsa totuș de crîșmarit. Iar americanii naibii tot americani: au ghicit ușița de scăpare de sub asprimea finanțescă... Plănuiesc să facă niște crime mari pe corăbii anume, pe cari să le țină pe mare, la trei mii depărtare dela țărâmurul american, unde nu mai este pământul pe care sună legea! Și astfel ei vor putea crîșmarii acolo pe plutele lor nesupărați de nimeni... Beutorii, de le-o veni setea s'or pune pe luntri și s'or duce la crîșmele plutitoare de pe lângă țărâmurii, unde vor putea să-și ude în bunăvole gârlanele uscate. Atâta au plănuit crîșmarii pe cari li atinge legea. Cărările pe unde să se împletească beutorii mai nărași mergând către casă, încă nu le-au hotărât.

Concurs.

Cu 1-a Maiu st. n. se începe în Sibiu al doilea curs de telegrafie împreună cu serviciul mișcării pentru viitorii funcționari ai căilor ferate române. La acest curs se vor primi 50 elevi.

Invităm pe tinerii trecuți de 18 ani, neînrolați în armată, cari au aplicare la acest serviciu, să se însinue în persoană, în biroul nostru de mișcare (Sibiu), strada Scheviss 3, etaj II. ușa 84), până la 26 Aprilie st. n.

La curs se primesc aceia, cari cu testimoniu documentează că au absolvat 4—8 clase medii. Dacă rămâne loc excepțional se vor primi și absolvenți ai claselor 2—3 medii, cari în altă privință se vor afla apți de acest serviciu. Eleve sub aceste condiții încă se primesc.

Afară de testimoniu școlar toți să aducă cu sine extras de botez și adevărîță morală.

Cursul va dură 4 luni și elevii vor primi ajutor zilnic 10 coroane.

După absolvarea cursului elevii și elevele vor fi plasați la diferite Stațiuni la serviciul activ.

Impărțiți la gări toți elevii și elevele vor avea posibilitatea să învețe și serviciul comercial, din care separat vor fi examinați, iar pe urmă vor fi denuși definitiv cu leafa stabilită în regulament, ca funcționari ai căilor ferate române.

Consiliul Dirigent Român
Resortul comunicației.

Bohatiel,
(49) 2—5. secretar general.

Aviz

Icoane sfinte, pictate pe pânză, lemn, eventual pe zid etc. — cruoi, prapori, iconostase (altare) re'noiri și reparaturi de picturi vechi — Asemenea tot felul de fotografii esecuta la comandă

pictorul
1—5 Nicolae Baciu
Agârbiciu (jud. Târnava mare)

O familie de profesor din Blaj
caută

o fată (domnișoară)
din familie bună,

care să îngrijească doi copilași de 5—6 ani și să ajute la gospodăria casei. — Adresa la administrația gazetei. 2—2

Numărul cenzurat de George Dănilă.

Redactor: Alexandru-Lupeanu-Melin.

IULIUS HENRICH

PRAVALIE DE FIER, ASORTATA
ANUME PENTRU ECONOMI,

BLAJ, Strada Tipografiei Nr. 195.

Se găsesc de vânzare:

Fiere de plug, Arșae
(hârlete), Sape, Coase,
Lopeti,

Oleu de mașini

Mașini de săpat și de sămănat.

(3) 5-5

Cărbuni de piatră și coce pentru fauri

„CONSUM“

societate comercială pe acții, Blaj.

Prăvălie de ferăril și tot felul de lucruri tre-
buincioase pentru casă.

Se mai află: vinuri, bere, ruciu.

(1) 5-5

A apărut și se află de vânzare la Librăria Semin din Blaj:

➔ **Evangelia ed II.** ➔

broș. 50 cor., legată în pânză imitație de piele 100 cor.

Cetiti **„UNIREA POPORULUI“**

VASILE CIORTEA

□ □ PANTOFAR □ □

Blaj, Strada Tipografiei, colț cu
Piața.

Pregătește:

GHEȚE PĂPUȘI

pentru bărbați,
femei și copii.

ARE PIELE ȘI TALPĂ ADEVĂRATĂ.

➔ Prețuri ieftine! ➔

(4) 4-5

➔ Cercetați Librăria Seminarială din Blaj,
unde veți afla tot felul de cărți literare și de ști-
ință, aduse numai acum din vechiul nostru regat!

Cărți pentru popor:

1. **Versuri și Căntece din Răsboi**, adunate și
intocmite de A. Melin.

Cuprinde versuri frumoase din marele răsboi, su-
ferințele și dorurile soldaților și ale celor rămași acasă.

Prețul: 60 fl.

2. **Copiii în Răsboi**, povestiri duiioase de Al.
Ciura, A. Melin și Toma Cocișiu. Prețul: 60 fl.

3. **Sămănta Viitorului**, indemnuri pentru părinți
de Alexandru Lupeanu. Carte foarte prețioasă și lim-
pede, care arată părinților cum să-și crească copiii, spre
bucuria și folosul lor și al neamului. Prețul: 60 fl.

➔ De vânzare la Librăria seminarială, Blaj. ➔

TIPOGRAFIA

SEMINARIULUI TEOL. GR. CAT. BLAJ

□ □ FONDATA ÎN ANUL 1754. □ □

Execută: ZIARE, REVISTE, CĂRȚI BISERICESTI, MANUALE
DIDACTICE, CĂRȚI LITERARE, AFIȘE, BILANȚURI, NOTE,
ANUNȚURI, BILETE. □ TOT FELUL DE TABELE etc. etc.

Toate produsele tipografice să tipăresc cu cele mai bune caractere de litere și
cu cele mai fine cerneluri de tipar dela renumitele fabrici din Paris, avute în
cantitate mai mare înaintea răsboiului mondial.

➔ Comandele se execută grabnic. ➔